

Asia C-510/19**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä****Jättämispäivä:**

4.7.2019

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Hof van beroep te Brussel (Belgia)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

26.6.2019

Valittaja:

AZ

Vastapuolet:

Openbaar Ministerie

YU

ZV

Pääasian kohde

Pääasia koskee AZ:n valitusta rechtbank van eerste aanleg te Leuvenin (Leuvenin alioikeus, Belgia) 12.10.2018 antamasta tuomiosta, jossa Alankomaiden luovuttama syytetty AZ tuomittiin rikoksista, muun muassa asiakirjojen väärentämisestä, väärennettyjen asiakirjojen käytöstä ja petoksesta.

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeudellinen perusta

SEUT 267 artiklan perusteella tehty pyyntö.

Ennakkoratkaisupyyntö koskee eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä tehdyn puitepäätöksen

2002/584/YOS (jäljempänä puitepäätös) tulkintaa. Ennakkoratkaisupyyntöä esittänyt tuomioistuin haluaa selvittää, onko Alankomaissa säädetty Overleveringswet (luovuttamisesta annettu laki) yhteensopiva puitepäätöksen kanssa ja onko Alankomaiden Openbaar Ministerie (yleinen syyttäjävirsto) puitepäätöksessä tarkoitettu ”oikeusviranomainen”.

Ennakkoratkaisukysymykset

1.1. Onko puitepäätöksen 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu ilmaisu ”oikeusviranomainen” unionin oikeuden itsenäinen käsite?

1.2. Mikäli ensimmäisen kysymyksen ensimmäiseen alakysymykseen vastataan myöntävästi: minkä kriteerien perusteella voidaan vahvistaa, onko pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta vastaavan jäsenvaltion viranomaisen tällainen oikeusviranomaisen ja sen täytäntöön panema eurooppalainen pidätysmääräys siten tällainen oikeudellinen päätös?

1.3. Jos ensimmäisen kysymyksen ensimmäiseen alakysymykseen vastataan myöntävästi: kuuluuko Alankomaiden Openbaar Ministerie (yleinen syyttäjävirsto) ja täsmällisemmin Officier van Justitie (syyttäjä) puitepäätöksen 6 artikla 2 kohdassa tarkoitettuna oikeusviranomaisen käsitteen piiriin ja onko tämän viranomaisen täytäntöön panema eurooppalainen pidätysmääräys siten oikeudellinen päätös?

1.4. Jos ensimmäisen kysymyksen kolmanteen alakysymykseen vastataan myöntävästi: voidaanko sallia, että oikeusviranomaisen, tarkemmin sanottuna Overleveringskamer te Amsterdam (Amsterdamin luovuttamisasioita käsittelevä tuomioistuin), arvioi alkuperäistä luovuttamista puitepäätöksen 15 artiklan mukaisesti, jolloin kunnioitetaan muun muassa kyseisen henkilön oikeutta tulla kuulluksi ja oikeutta saada asiansa käsitellyksi tuomioistuimessa, kun taas puitepäätöksen 27 artiklan mukaisesti täydentävästä luovuttamisesta päättää toinen viranomaisen, nimittäin syyttäjä, jolloin kyseisen henkilön oikeutta tulla kuulluksi tai oikeutta saada asiansa käsitellyksi tuomioistuimessa ei taata, minkä takia puitepäätös ei selvästikään ole sisäisesti johdonmukainen, mille ei ole minkäänlaisia kohtuullisia perusteluja?

1.5. Jos ensimmäisen kysymyksen kolmanteen ja neljänteen alakysymykseen vastataan myöntävästi: onko puitepäätöksen 14, 19 ja 27 artiklaa tulkittava siten, että yleisen syyttäjävirston, joka on täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomaisen, on ensin kunnioitettava kyseisen henkilön oikeutta tulla kuulluksi ja oikeutta saada asiansa käsitellyksi tuomioistuimessa ennen kuin voidaan antaa suostumus syytteen esittämiseen, tuomitsemista tai säilöön ottamista varten vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöönpanemiseksi ennen kyseistä luovuttamista tehdystä, muusta kuin luovuttamisen perusteena olleesta rikoksesta?

2. Onko Amsterdamin arrondissementin yleisen syyttäjävirston syyttäjä, joka soveltaa eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja Euroopan unionin jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä annetun Euroopan neuvoston puitepäätöksen täytäntöönpanosta 29.4.2004 annetun Alankomaiden lain (Nederlandse Wet van 29 april 2004 tot implementatie van het kaderbesluit van de Raad van de Europese Unie betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten van de Europese Unie) 14 §:ää, puitepäätöksen 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen, joka on luovuttanut luovutettavaksi pyydetyn henkilön ja joka voi antaa puitepäätöksen 27 artiklan 3 kohdan g alakohdassa ja 4 kohdassa tarkoitetun suostumuksen?

Unionin oikeussäännöt, joihin viitataan

Puitepäätöksen 6 artiklan 2 kohta, 14 artikla, 19 artiklan 2 kohta ja 27 artikla.

Kansalliset oikeussäännöt, joihin viitataan

Alankomaat: eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja Euroopan unionin jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä annetun Euroopan neuvoston puitepäätöksen täytäntöönpanosta 29.4.2004 annetun lain (Wet tot implementatie van het kaderbesluit van de Raad van de Europese Unie betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten van de Europese Unie) (Overleveringswet, jäljempänä OLW) 14 § ja 15–38 §

Belgia: eurooppalaista pidätysmääräystä koskevan 19.12.2003 annetun lain (Wet van 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel) 37 §

Yhteenveto tosiseikoista ja menettelystä pääasiassa

- 1 Ennakkoratkaisupyynnön esittäneessä tuomioistuimessa on vireillä valitus Leuvenin alioikeuden 12.10.2018 antamasta tuomiosta, jossa syytetty tuomittiin useista rikoksista ja jossa todettiin asianomistajien esittämät vaatimukset osittain perustelluiksi. Ennakkoratkaisukysymykset koskevat vain asian rikosoikeudellista osaa.
- 2 Sen jälkeen, kun ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin on kumonnut alioikeuden tuomion puolustuksen oikeuksien loukkaamisen vuoksi, se on itse arvioinut syytettyä vastaan nostettuja syytteitä. Jotkut rikokset on katsottu toteen näytetyiksi, ja syytetty tuomitaan näistä rikoksista. Toisten rikosten osalta ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin katsoo, että sen on ennen ratkaisun antamista esitettävä unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymyksiä.

- 3 Leuvenin alioikeuden tutkintatuomari antoi 26.9.2017 syytetystä eurooppalaisen pidätysmääräyksen tämän luovuttamiseksi useiden rikosten takia. Syytetty AZ pidätettiin Alankomaissa OLW:n nojalla, ja hänet luovutettiin toimivaltaisen Amsterdamin alioikeuden päätöksen täytäntöönpanemiseksi Belgiaan 13.12.2017.
- 4 Procureur des Konings te Leuven (Leuvenin alioikeuden yleinen syyttäjä) pyysi Leuvenin tutkintatuomaria 26.10.2017, 24.11.2017, 19. ja 25.1.2018 laajentamaan tuomioistuimen tutkinnan koskemaan myös muita rikoksia (jäljempänä muut teot). Tutkintatuomari on 26.1.2018 antanut näistä muista teoista syytetyn osalta täydentävän eurooppalaisen pidätysmääräyksen, johon sisältyy luovuttamispyyntö.
- 5 Amsterdamin arrondissementin yleisen syyttäjäviraston syyttäjä ilmoitti Leuvenin alioikeuden tutkintatuomarille 13.2.2018 päivätyllä kirjeellä seuraavaa: *Viitaten 26.1.2018 päivätyyn eurooppalaiseen pidätysmääräykseenne, joka koskee – – AZ:ää – ilmoitan, että annan täydentävän suostumuksen syytteen nostamiseen yllä mainitussa eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä mainituista teoista. Luotan siihen, että olette näin saanut riittävät tiedot.*

Pääasian asianosaisten keskeiset perustelut

- 6 Syytetty nostaa yleisellä tasolla esiin kysymyksen siitä, onko OLW:n 14 §, jonka perusteella syyttäjä on antanut suostumuksen syytteen nostamiseen AZ:ää vastaan muista teoista, yhteensopiva puitepäätöksen kanssa. OLW:n 14 §:ssä säädetään seuraavaa:

1. Luovuttaminen sallitaan vain sillä yleisellä ehdolla, ettei luovutettavaksi pyydettyä henkilöä vastaan nosteta syytettä, ettei häntä rangaista tai ettei hänen henkilökohtaista vapauttaan muutoin rajoiteta sellaisten tekojen perusteella, jotka on tehty ennen luovuttamisen ajankohtaa ja jotka eivät ole hänen luovuttamisensa perusteena, paitsi jos

f. siihen on pyydetty syyttäjältä etukäteen suostumus, ja tämä suostumus on saatu.

3. Syyttäjä antaa pidätysmääräyksen antaneen oikeusviranomaisen pyynnöstä ja esitetyn eurooppalaisen pidätysmääräyksen, asianmukaisine käänöksineen, perusteella 1 momentin f kohdassa – – tarkoitetun suostumuksen sellaisten tekojen osalta, joiden perusteella luovuttaminen olisi voitu hyväksyä tämän lain nojalla. Pyyntö on joka tapauksessa tehtävä päätös kolmenkymmenen päivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta.

Yhteenveto ennakkoratkaisupyynnön perusteista

- 7 Puitepäätöksen 27 artiklan 3 kohdan g alakohdasta ja 4 kohdasta seuraa, että henkilö voidaan panna syytteeseen, tuomita tai ottaa säilöön muista kuin luovuttamisen perusteena olleista rikoksista, kun täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen siinä jäsenvaltiossa, joka on luovuttanut henkilön, toisen jäsenvaltion pyynnöstä antaa siihen suostumuksensa.
- 8 Riippumatta siitä syytetyn esiin nostamasta yleisestä kysymyksestä, onko OLW:n 14 § yhteensopiva puitepäätöksen kanssa, ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin nostaa esiin erityisesti myös kysymyksen siitä, onko Amsterdamin arrondissementin yleisen syyttäjävirston syyttäjä käsiteltävässä tapauksessa puitepäätöksen 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen, joka on luovuttanut luovutettavaksi pyydetyn henkilön ja joka voi antaa edellä mainituissa puitepäätöksen 27 artiklan 3 kohdan g alakohdassa ja 4 kohdassa tarkoitettua suostumusta.

TYÖASIAKIRJA